

سختی‌های دفاع از انسانیت در جهان سیاست‌زدایی شده

سیدجواد تقوی
خبرنگار گروه ایده حکمرانی

صحنه کف زدن نمایندگان کنگره آمریکا مقابل نتانیاهو را نباید در محیط آمریکا و یک شهر و کشور صورت بندی کنیم. آمریکا نماینده یک فهم از وضعیت انسانی و سیاسی است. تاریخ آمریکا کم جنایت ندارد. ابرقدرتی که در هر نقطه از دنیا دست به جنگ زده است یا از طریق کودتا سعی کرده ایده خود را پیاده کند. در نتیجه سیطره آمریکا مساله‌ای در ساخت جنگ نرم نیست، بلکه از اساس ایده سخت و خشن را دنبال می‌کند. اما از ماندگاری آمریکا و راز برتری‌اش در جنگ‌هایی مثل سردار در تعریفی که از انسانیت و سیاست معرفی می‌کند باید فهم کرد. آمریکایی‌ها از اساس، در باب انسان آمریکایی و رویای آمریکایی، برتری جویی در مقابل هر نوع فرم و محتوایی را تئوریزه می‌کنند و شاید همان مومی دیکه، که یکی از آثار مهم ادبیاتی در آمریکا است تصویر درستی از انسان آمریکایی را نشان می‌دهد. این رمان تفکر انسان آمریکایی را به خوبی نمایان می‌کند که سلطه جویی و تخریب هر چه سخت است را در قالب داستانی بیان کرده است. در واقع قصه و رویای آمریکایی برای انسان آمریکایی نشان می‌دهد که تو از سایر انسان‌های جهان برتر هستی و این برتری تو است که جهان را در تسخیر تو قرار داده است. این قصه‌ای است که آمریکایی‌ها برای ملت خود ساخته‌اند و از باب روانی برای آنها برتری جویی و نوعی تبعیض را عادی سازی کرده‌اند. اما این ایده مصرف داخلی دارد و برای ساخت آمریکای قدرتمند باید جهان را هم در تسخیر ایده‌ای قرار داد و این ایده را آمریکایی‌ها چگونه تعریف کرده‌اند که در بیرون از جغرافیای آمریکا باید از کشورهای دیگر مقاومت را دارند. سیاست‌زدایی شدیدی صورت گیرد و در پس این سیاست‌زدایی انسان‌های غیر سیاسی به صورت معنایی در اقل رویای آمریکایی تعریف می‌شوند؛ چراکه انسان سیاست‌زدایی شده به نوعی انسان فروگذاخته مصرف‌کننده است و در جهانی که ذیل ایده مصرف تعریف شود قدرت با کشورهای است که بیشترین تولید را دارند و آمریکا به عنوان ابر تولیدکننده قطعه‌ها پیشه دست بالا دارد و به راحتی می‌تواند در تسخیر سایر کشورها پیروزی بدون جنگ را رقم بزند.

درواقع کف زدن در کنگره آمریکا فقط محدود به نمایندگان و مکررات و جمهوریخواه نیست. آمریکا می‌داند که در سیطره جهان فعلی اروپا که دیگر اروپای دهه ۵۰ تا ۸۰ میلادی نیست، وضعیت سیاسی در کشورهای مثل فرانسه و انگلیس از اساس به بالاترین سیاست‌زدایی در دهه‌های اخیر رسیده است و کشورهای دیگری مثل آلمان هم در نظام صنعتی آمریکا خود را از این تعریف کرده‌اند و سیاست را به طور کلی تکنیک ساخته‌اند. آمریکای لاتین هم که با ظهور پروپولیسم خیلی توانایی کار سیاسی ندارد و شرق آسیا که به عنوان نماد توسعه‌گرایی است، مساله سیاست سال‌ها دیگر اولویت نیست و جوامع شرقی مساله خود را حل شدن در نظام آمریکایی می‌دانند؛ به جز کشور چین که این کشور هم دعوی اصلی‌اش نه بر سر محتوا و انسان سیاسی مثل شوروی سابق است، بلکه در گامی کلان قصد دارد به جهت اقتصادی یک بزرگ‌تری از جهان را سهم خود کند. در منطقه خاورمیانه هم دیگر هیچ توانی وجود ندارد و مدل‌های توسعه‌ای مثل عربستان و قطر نوعی ذبح شدن در اقل آمریکایی است و هیچ تلاشی برای دفاع از سیاست در مقام انسانی آن دیده نمی‌شود. به طور مثال بعد از جانیته که اسرائیل در منطقه کرده است این کشورها هیچ توان و اراده‌ای برای کمک به منطقه ندارند. در واقع می‌توان اینگونه طرح بحث کرد: کف زدن در کنگره آمریکا به نوعی کف زدن رهبران بسیاری از کشورهای دنیا است و هیچ تقاضایی نمی‌تواند قائل شد، بلکه در جهان سیاست‌زدایی شده فعلی دفاع از جامعه سیاسی و انسان سیاسی به گونه‌ای سخت شده است و تا حدودی می‌توان حتی دفاع برخی از جوامع در غرب از مردم فلسطین را هم نه دفاع از سیاست بلکه مقاومت در برابر خشونت وسیع فهمید. یعنی آمریکایی‌ها توانسته‌اند جغرافیای فکری خود را بیرون آوردن انسان معاصر از حالت سیاسی به حالت غیر سیاسی گسترش دهند. در این لحظه حساس هر چند ایران در دو دهه اخیر با بحران‌های وسیعی روبرو بوده است اما یک نکته مثبت به شدت خاص در دل جامعه ایران وجود دارد که شاید کمتر به آن توجه شده است و اتفاقاً این نکته جزئی از مهم‌ترین علت‌های پیشرفت جوامع به حساب می‌آید.

جامعه ایران هم در چند تحت‌تاثیر موقعیت جهانی دچار سیاست‌زدایی شده اما هنوز جزء معدود کشورهای است که در مقام سیاسی با تبعیض و نابرابری که آمریکایی‌ها و اسرائیلی‌ها در جهان صورت داده‌اند، ایستادگی کرده‌اند. شاید مواجهه جامعه ایران به نوعی ایستادگی از منظر سیاسی صرف هم نیست، بلکه پیوندی است بین درم تئوریک انسانیت و سیاست که در معنای حقیقی نوعی دفاع از انسان سیاسی است و در این لحظه شاید یکی از نقاط مثبت ایرانیان همین مقوله سیاسی بودن است که به نوعی با ذات انسان ایرانی گره خورده است. و این لحظه را باید پاس داشت؛ چراکه تنها موقعیتی که بتوان از ذات انسانیت دفاع کرد همین سیاسی بودن انسان ایرانی است و باید به عنوان تنها فاکتورهای مانده در جهان عاری از سیاست از آن دفاع کرد. در این مقطع زمانی که آمریکا کف زدن در کنگره نماد غیر سیاسی بودن انسان‌ها و در نتیجه نمادی از ذبح انسانیت هستند، باید از انسان سیاسی ایران تمام‌قد دفاع و به عنوان نماد موفقیت از آن پاسداری کرد.

در روزهایی که یکی از گرم‌ترین تابستان‌های تاریخ را پشت سر می‌گذاریم وضعیت منابع آب و برق کشور چگونه است؟

کاش همه کاپشن نیاز داشتیم

«فرهنگستان» بررسی می‌کند

جهان زیر گنبد گرما

با وجود فضا سازی جمهوری خواهان نتانیاهو در سفر به آمریکا منتقدان و معترضان مهمی داشت

حجت‌الله ایوبی، رئیس سازمان سینمایی دولت یازدهم در گفت‌وگو با «فرهنگستان»:

می خواهند از فرهنگ برداشت سیاسی کنند

بخش مهمی از منتقدان من غرب‌گرا بودند

۱۲ و ۱۳ آو

درباره همایش‌هایی که هیچ‌کمی به مسأله حجاب نمی‌کنند

فعلاً قاب را گلوز بیندید

ایرانی‌ها در شبکه‌های اجتماعی چه چیزهایی می‌بینند؟ چه خریدهایی دارند و...

قبل از فیلترینگ این گزارش را بخوانید